

Xana timhandzela ti kona?

Mutsari i Lesley Beake | Mukombisi i Tamsin Hinrichsen

Xikolo xi humile. I nkarhi wa ku ya ekaya.

Samuel na Maryanne va famba swin'we, va famba swin'we.

"Xana timhandzela ti kona?" Samuel a vutisa Maryanne.

"Ina."

"Xana i vusokoti?"

"E-e."

"Xana i tibere?"

"E-e."

Vana va famba swin'we, va famba swin'we.

"Xana timhandela i tikulu?"

"Ina."

"Xana ti na matimba?"

"Ina."

Vana va famba swin'we, va famba swin'we.

"Xana ti nga hi dya?"

"E-e."

"Xana ti dya yini?"

"Vusokoti."

Vana va famba swin'we, va famba swin'we.

"Xana timhandzela ti tsham emisinyeni?"

"E-e."

"Xana timhandzela ta haha kufana na swinyenyani?"

"E-e."

Vana va famba swin'we, va famba swin'we.

"Xana timhandzela ti hanya na vanhu?"

"E-e."

"Xana timhandzela ti rhandza vulombe?"

"E-e."

Maryanne a yima ku famba. Samuel a yima ku famba, kambe ku nga ri hi xihatla. U ya eka Maryanne. A languteka a hlundzukile.

“Xana timhandzela ti ...”

Maryanne a khoma voko rakwe.

“TSHIKA KU VUTISA SWIVUTISO!”

“Kambe...”

“TSHIKA!”

Maryanne a komba Samuel muako lowutsongo.
Hi lowuya mfungho eka muako.

LAYIBURARI.

Samuel a languta Maryanne.

“Xana va ti tiva timhandzela kwalahaya xana?”

“Ina.”

Samuel a languta layiburari.

“Xana ndzi nga nghena?”

“Ina.”

Samuel a nghena. Layiburari yi tele hi tibuku.
Ku na madzanadzana ya tibuku. Kumbe ku na magidigidi ya tibuku. Xana Samuel u ta yi kuma njhani buku ya mayelana na timhandzela?

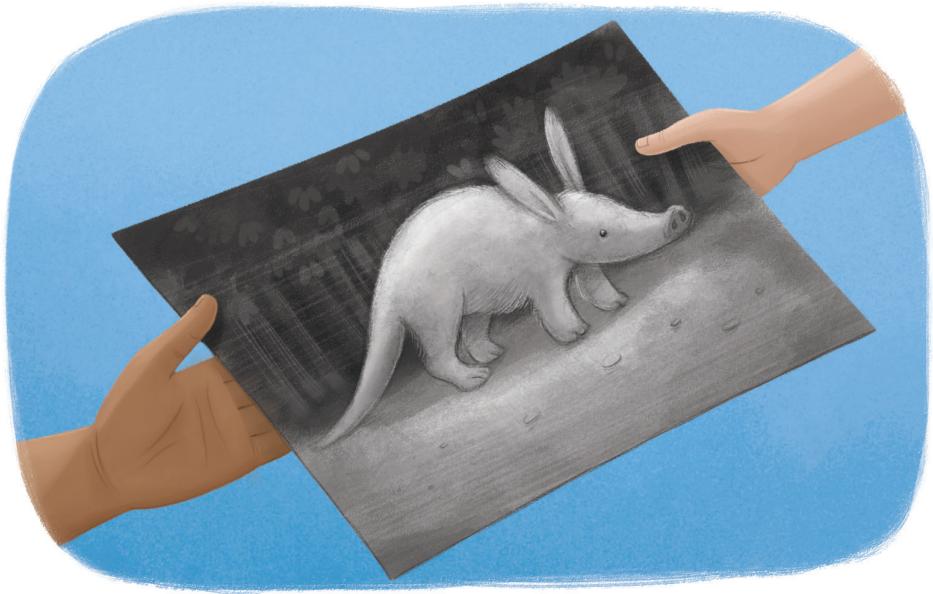
“Ina?” ku vula wanuna wa musa.

“Xana mi na buku ya mayelana na timhandzela?”
Mulayiburariyene a n’wayitela.
“Ina.”

Wanuna wa musa a tisa buku. Samuel a tshama etafuleni a yi languta.

- Timhandzela i tikulu – to tala i tikulu kutlula mbyana.
- Timhandzela ti dya vusokoti na switsotso swin’wana.
- Timhandzela ti aka makaya ya tona ehansi ka misava.
- Timhandzela ti kota ku cela swinene.
- Timhandzela ti tshama emisaveni ya le Afrika.
- Timhandzela ti hava meno.
- Timhandzela ti tlhela ti vitaniwa ku ri i ximboni (leswi vulaka tinguluve ta le misaveni).
- Timhandzela ti huma ntsena nivusiku.

Samuel a ri eku ehleketeni. Wanuna wa musa a endla kopi ya xifaniso xa mhandzela. A xi nyika Samuel. Samuel wa ha ri eku anakanyeni.

“Timhandzela ti huma ntsena nivusiku,” Samuel a vula.

“Ina.”

“Xana hi swi tivisa ku yini hi tona?”

Wanuna wa musa a n’wayitela.

“Valavisisi va tilanguta hi vurhon’wana. Vanhu va vekela tikhamera ku teka swifaniso swa tona nivusiku. Vanhu va tsala tibuku leti ti hi byelaka hi tona.”

Samuel a anakanya hi swona.

“Kambe xana *vana* va tiva njhani hi timhandzela?”

“Va vutisa swivutiso!”

Samuel na Maryanne va famba va ya ekaya. Samuel a miyerile swinene. A anakanya hi timhandzela. A anakanya hi swilo hinkwaswo leswi a swi tivaka hi tona.

A navela ku vona mhandzela.

“Maryanne?” a vitana.

“Ina?”

“Xana hi nga tshama kufikela nivusiku leswaku hi ta vona timhandzela? Xana hi nga teka thochi hi famba hi ya vona loko kuri na timhandzela laha? Xana hi nga famba hi lava loko ku ri ku nga va na mikele ya timhandzela laha ti tshamaka kona? Hi nga? Hi nga?”

“E-e.”

Xana timhandzela ti kona?

Mutsari i Lesley Beake • Mukombisi i Tamsin Hinrichsen

Mianakanyo yo bula hayona

Samuel a lavana na buku ya timhandzela. I tibuku ta njhani u tsakelaka ku tihlaya? Hi tihi tindlela leti Samuel a kumisiseke hi timhandzela? Xana u kuma njhani marungula hi xitalo?

Xifaniso

Samuel a tsakela swinene timhandzela. I yini xiharhi xa nhovha lexi u xi rhandzaka? Dirowa xifaniso xa xona. Tsala vito ra xiharhi ehansi ka xifaniso kumbe u kombela un'wana a ku pfuna ku endla tano.

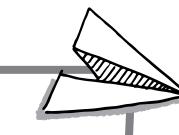
Ku Hlaya

Xana u nga tirhisa marungula eka ntsheketo ku tsala nxaxamelo wa "ntiyiso" na "vunwa" hi timhandzela?

Ku Tsala

Samuel u vutisa swivutiso swo tala hi timhandzela hikuva a tsakela ku tiva swo tala hi tona. Tsala nxaxamelo wa nhungu kuya eka khume wa swivutiso leswi u tsakelaka ku kuma tinhlamulo eka swona.

Ntirho wa vutshila

Tirhisa vumba kumbe fulawuri yo tlangisa ku endla mhandzela.

Encenyeta

Tlangani mburisano exikarhi ka Samuel na Maryanne eka xiphemu xa ntsheketo va nga si ya elayiburari.

